

Un any i mig de país i progrés

Després de la manifestació del 6 de maig de l'any passat, el Bloc de Progrés Jaume I s'enfronta a una nova convocatòria reivindicativa el pròxim 27 d'abril. Entremig hi ha hagut un treball diari per consolidar una estratègia innovadora.

Lloc: seu vella de la Universitat de València. Dia: 18 d'abril del 1996. Convoca: Bloc de Progrés Jaume I. Motiu: aplec de joves de la ciutat de València. Un centenar d'adolescents inquiets comenten les seues experiències concretes en els grups que han format als instituts o als primers cursos de la Universitat. Estan una mica sorpresos perquè no saben que n'hi havia més com ells, no coneixen molts dels companys de reunió i es troben un xic "tallats". Però només al principi. Parlen d'antimilitarisme, de rock català, d'antifeixisme, dels problemes urbanístics de la ciutat... i comencen a organitzar-se per a una segona reunió.

Gent jove amb inquietuds, organitzant-se a la ciutat de València. El moviment continua, i després de les eleccions, que per a molts eren la seua data de defunció, el Bloc de Progrés Jaume I treballa en molts àmbits a tot arreu del País Valencià, entre ells dos que havien estat tradicionalment menyspreats pels moviments cívics: la joventut i el cap i casal. El que no fa molts mesos era impensable és ara realitat, però el camí recorregut ha estat molt llarg i no sempre fàcil.

Per la represa del moviment cívic. El naixement del Bloc Jaume I coincideix, aproximadament, amb la diada del 9 d'Octubre del 1994. Aprofitant la commemoració, una sèrie de figures de la intel·lectualitat valenciana signaren un manifest promogut per la Fun-

dació Ausiàs March que tenia com a objectiu llançar una crida a l'adormida societat civil valenciana. Els signants cobrien àmbits tan dispersos de la cultura com la música, amb Matilde Salvador, les expressions plàstiques, amb Andreu Alfaro, Xavier Mariscal i Santiago Calatrava, la dansa, amb Nacho Duato, la literatura, amb Enric Valor i Manuel Vicent, i l'òrbita acadèmica amb els rectors de les uni-

Un dels objectius del Bloc Jaume I era traure aquella gent dels 70 de sa casa, del refugi, amb una alternativa àmplia i possible.

versitats de València, Castelló i Alacant. El manifest havia coincidit amb un 9 d'Octubre animat, per primera vegada en molts anys, i amb diverses convocatòries de sindicats i altres organitzacions. Festes als coberts del Port de València i mobilitzacions pels carrers donaren el contrapunt ciutadà al manifest dels intel·lectuals.

Va ser aleshores que va nàixer la idea de crear una entitat que poguera aglutinar aquestes inquietuds manifestes que no trobaven un lloc on expressar-se. El nom era

fàcil, una figura emblemàtica en la història valenciana que tothom pot acceptar com a seua: Jaume I. Acció Cultural del País Valencià va prendre la iniciativa de presentar, poble a poble arreu de la geografia valenciana, la idea; i va tenir la paciència de posar en contacte tots aquells que sentien que volien fer alguna cosa i no sabien com. El resultat de la campanya va sorprendre fins i tot els seus promotors. La quantitat de gent que es trobava desenganyada dels partits polítics, de les domesticades associacions veïnals i, sobretot, de les conseqüències de la "batalla de València" era major que el que havia previst qualsevol càlcul previ. L'objectiu del Bloc Jaume I era traure aquesta gent de sa casa, del refugi, amb una alternativa àmplia i possible. Els propòsits eren clars: construir un País Valencià més nostre, més just, més habitable i més humà. Eren inquietuds que als anys 70 ameraven carrers i mitjans de comunicació, però que havien quedat soterrades en nom del consens i, en ocasions, de la modermitat.

El 1995 venia marcat per una data més que especial: les eleccions autonòmiques. Les declaracions dels principals responsables del Partit Popular feien témer que en cas de guanyar, la situació lingüística, cultural i ambiental del país empitjoraria sensiblement. L'altre partit majoritari, que encara conservava el poder, el PSOE, llançava, en la seua línia habitual, tímides respostes i prenia iniciatives tardanes i oportunistes com l'ho-

mologació dels títols de català del Principat, el País Valencià i les Illes Balears.

El Bloc de Progrés va decidir provar la seua força al carrer per tal d'aprofitar la creixent resposta positiva. El missatge, que oblidava antigues baralles entre les distintes capelletes dels moviments progressistes i que s'acostava sense complexos a la realitat dels carrers del País Valencià, era ben acollit i calia aprofitar-lo per advertir als governants, uns i altres, que hi havia molts valencians que no tolerarien ni una regressió ni una aturada en el procés de consolidació de les llibertats i el progrés social. La primera data va ser la del 17 de febrer. El Bloc convocà una concentració a les places majors dels pobles, sota el lema "Tots al carrer", per demostrar per primera vegada a la llum del públic la seua implantació. Més de dos-cents alcaldes es van trobar amb la sorpresa de veure centenars de persones demanant davant l'ajuntament un País Valencià digne. La segona cita ja tenia

un objectiu més concret: aturar l'intent de les forces conservadores i espanyolistes, encapçalades pel PP, de restaurar aquell invent franquista del *Sureste español* que escapça Alacant del seu marc històric i l'incorpora a una unitat purament especulativa. El dia va ser l'11 de març i el lema: "Alacant és important", que demostrà ser un reble molt efectiu, "Sense Alacant no hi ha país". Més de trenta mil persones recorregueren els carrers de la ciutat amb ànim de festa i de reivindicació contundent. La resposta va sorprendre els partits polítics, que fins aquell moment havien estat molt reticents al nou moviment. El Bloc de Progrés havia demostrat que tenia capacitat de convocatòria i que caldria, a partir d'aquell moment, tenir-lo en compte.

El temps del Bloc. Tenir-lo en compte fins a quan? Una certa part de l'opinió pública començà a fer córrer la idea que l'invent es desinflaria després de les eleccions i que

en realitat no estava construït en positiu, a favor d'un determinat projecte, sinó en contra, contra el Partit Popular i la seua previsible arribada al poder. Aquesta idea planava al damunt de la manifestació del 6 de maig, celebrada sota el lema "Guanyem el futur". Però les 150.000 persones que van omplir els carrers de València de festa

Les manifestacions promogudes pel Bloc han tingut un gran èxit. L'objectiu principal és ara consolidar el moviment de forma permanent.

A la dreta, un moment del lliurament dels premis Jaume I a Burjassot (l'Horta). Aquests guardons han servit per reunir persones que treballaven en diversos àmbits i alhora premiar sectors fins ara poc considerats.

i reivindicació no la compartien. Els partits polítics van rebre una segona i contundent sorpresa, però ja era tard per tal que cap d'ells poguera controlar el moviment, i el Bloc Jaume I demostrava la seua força i la seua independència.

Després de les eleccions. El resultat de les eleccions autonòmiques, amb la victòria de la dreta espanyolista i antivalenciana, representada pel Partit Popular i per Unió Valenciana, va coincidir amb el temps d'estructuració i organització del Bloc. Lluny de desaparèixer, el Bloc va començar una tasca d'enfortiment de les seues estructures i prompte es va convertir en una obsessió per als nous governants de la Generalitat valenciana, que es trobaven molt incòmodes amb aquest moviment fora del seu control.

Les estratègies del Bloc han representat un canvi respecte als moviments cívics dels anys 70. El punt de partença és que el País Valencià i totes les seues manifestacions culturals, civils i socials són patrimoni de tots els valencians i per tant, també del Bloc. Això ha permès l'acostament a grups com les falles, les festes religioses, les bandes de música o els esports tradicionals, sovint menystinguts pels

ARXIU

El punt de partença és que el País Valencià i les seues manifestacions són de tots els valencians i, per tant, del Bloc.

ARXIU / RAFA GIL

moviments progressistes. En prop d'un centenar de les agrupacions del Bloc (actualment hi ha per tot el país unes 400 entre les que representen barris, pobles o instituts) s'han donat premis locals que han tingut com a guardonats des d'agrupacions musicals fins a clavarieses tot passant per pilotaires. Unificar, llançar discursos en positiu amb el missatge senzill de construir un país de progrés s'ha revelat una estratègia eficaç; i perillosa. El govern valencià i els mitjans de comunicació que l'envolten acusen en públic el Bloc de tota mena d'atzagaiades. Però, de moment, maniobres com la del "Consortio del Sureste", han hagut de ser abandonades.

Els reptes de cara al futur són molts. El Bloc vol conservar l'espontaneïtat que dona ser un moviment on els grups locals tenen tota l'autonomia, però necessita a la vegada d'una organització que unifique els esforços. Mentrestant, diverses generacions, aquells desenganyats dels 70 que tornen al carrer i els més joves que tot just s'hi llancen per primera vegada, han trobat un punt d'encontre enriquidor. En una situació política molt adversa, el Bloc prepara per al 27 d'abril una nova jornada de festa i reivindicació: "Ara més que mai". Però la prova més dura està en aquell dia a dia al qual molts no donaven cap crèdit.

Jordi Sebastià